

מסורת הש"ס

(6) ויבין יב: וישיב
(7) ס"ה ל"ג (8) ס"ה
(9) ל"ג (10) תורה ל: ע"ט
(11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100)

תורה אור השלם

- 1. לא תביא אתנן וזנה ומחיר כלב בית יי' אלהיך לכל נדר כי תועבת יי' אלהיך גם עקובו: דברים כג ט'
2. ומה ימנע הבית מדיה וזנה ולקח הוא שובנו הקרב אל ביתי ומעבד נפשת איש לבי אקלו תבטו על הטהר: שמות כ"ד
3. בחדש השני בארבעה יעשר יום בין העשרים יעשר אתו על מצות ומררים יאבלוהו: במדבר ט"א

הגהות הב"ח

(6) ר"י ד"ה השפחה וכו' על פסח ורבינו אלמלך:

מוסף רש"י

הרי אלו מותרין. לא חיל עליון אתנן ומחורה. בפסחה זונה על פסחה. ה' דלמטרין פסחה. ה' דלמטרין קרא למשעי קדשים. כגון שפירש פסחו ולחבר זמן אחר לזנה הכעל ל' ויהינה על פסח דלמטרין. ויזן דלמטר רשאי אלם למטת אחרים אם יעקב למטת לזנה דבר אלמלך ממנו הוא אוחסא לחיל עילה אתנן לזנה אלמטרין לזנה הכעל ל' הכעל הכעל וזנה ימנע. ואם ימנע דרש הכי שנתמעט כתיב שאין לו מה יהיה נזיר. מהיות משא החייהו משה. שנתה אחרים עמו על פסחו וזנה על מצות מברוי אכילה. אם נתמעט הבית ממדי אכילה יקבל חסונו ומזונו מן השם. שאין לו מה יאכל. לא יאכילו עמו. אם אין לו עמו ללבוש ממדי אכילה הוא והחיהו משא. ולא מברוי מקח. שאם רזה נשעת מחורה ונתמעט כתיב ממדי אוחסא. שחיל אתנן עליו. אלא טעמא כו'. פירכא הוא: ואם ימנע הכיס וגו'. אם יהיו מעות מועטין לבעל הפסח מהיות משה שאין לו זמנה לקנות לזרובי הפסח ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו יקח מעות משכנו וימנע על פסחו ויקח מן המעות מה שאו

רבינו חננאל

אמר אביי אי לא דאוקמייה ר' (יאשיה) (אישעיא) לוא דתנן בתסורה פ"ו נתן לה מוקדשין באהנהה הרי אלו מותרין בעופות אחרת כו'. ומשעטין להו למוקדשין למחיל עלייהו איסור אתנן ומחיר (כלם) מרובח לא תביא אתנן וזנה ומחיר כלב בית יי' אלהיך לכל נדר, ודרשין לכל נדר פרט לנדר. כלומר כל נדר דבר נדר ומקדש אין אתנן ומחיר חל עלייהו. אמאי בעיני קרא למשעטין מוקדשין. ל' תיבול ל'ה רבין דאקדשוהו לאו דרייה אינון וקרימא לן אין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ואוקמא ר' אישעיא ברא מתיני בממנה לזונה על פסחו ואליבא רבין דאמר המוקדש פסחו משייר בית בפסחו, ואם ימנע אחר עמו ויקח מעות פסחו, לא תיבול הפסח ההוא

האשה פרק שמיני פסחים

ז.

אמר אביי אי לאו דאוקמא ר' אישעיא. להא דתנן לקמן דלחנן חל על המוקדשים בממנה לזונה על פסחו באהנהה ואע"ג דלן אדם אוסר דבר שאינו שלו הכא אמרינן דלחנן חל עליו: ורבי היא. דלחית ליה פסח ממון צעלים הוא דלחנן לקמן אף מכדי מקח שאם ימנעו לו מעות לבעל הפסח ליקח חלוק ועלית ממנה אחרים עמו על פסחו וטובל מהן מעות ועשה זרכיו אלמלך שלו הוא ויכול לאוסרו. אי לאו דאוקמא רבי אישעיא נמכתה ממורה להיהא דפרישית אלא הייתי מוקי לה היהא דלחנן בקדשים קלים שנתן לה שלמים

בא רבי פלוגי במצתה וסורו. להאי לישנא נרין לומר דהך דלחנן אחיה רבין וימי הגלילי דלחנן דקדשים קלים ממון צעלים הוא להכי אישעיא נקיין דסכר להאי לישנא דפסח לא משייר אלא נמנה ומרור לחודיה ומיהו היהא דלעיל דקמני מעות צעידו חולין היינו חולין לענין מצה ומרור דכרבי יוסי הגלילי לא מיוקמא דקמני לא עשה ולא כלום: החיה עצמך משה. תימנה כיון דמקרא נפיק מה נרין לטעמא שעל מנת כן הקדשו ישלל פסחיהם ויש לומר דקא משמע לן קרא דדעמו לך: ממוסר

עשה ולא כלום והשתא דאוקמיה רבי אישעיא להיהא בממנה וזנה על פסחו ורבי היא ש"מ דסבירא ל' אפילו בפסחו משייר איניש מאי היהא דרבי אישעיא דתנן "נתן לה מוקדשין באהנהה הרי אלו מותרין עופות דחולין הרי אלו אסורין שהיה ברין ומה אם מוקדשים שהמום פוסל בהן אין אתנן ומחיר חל עליהן עופות שאין המום פוסל בהן אינו דין שאין אתנן ומחיר חל עליהן ת"ל לכל נדר לרבות את העופות" וק"ו למוקדשין מעתה מה עופות שאין המום פוסל בהן אתנן ומחיר חל עליהן מוקדשין שהמום פוסל בהן אינו דין שאתנן ומחיר חל עליהן ת"ל לכל נדר פרט לנדרו אלא טעמא דכתב רחמנא נדר הא לאו הכי היהא מוקדשים חל איסור דאתנן עליהן והא אין אדם אוסר דבר שאינו שלו א"ר אישעיא בממנה וזנה על פסחו ורבי היא מאי רבי דתניא "אם ימנע הבית מהיות משה החייהו משה מכדי אכילה ולא מכדי מקח רבי אומר אף מכדי מקח שאם אין לו ממנה אחר עמו על פסחו ועל תגינתו ומעות שבידו חולין שעל מנת כן הקדשו ישראל את פסחיהן רבה ורבי זורא חד אמר בעצים לצלייתו כולי עלמא לא פליגי דכיון דתקנתא דפסח הוא כגופא דפסח דמי כי פליגי במצתה ומרור רבנן סברי הא אכילה אחריתיה היא ורבי סבר כיון דהכשירו דפסח הוא כגופא דפסח דמי וחד אמר במצתה ומרור נמי כולי עלמא לא פליגי דכתיב יעל מצות ומרורים יאכלוהו דכיון דמבשרין דפסח ניהוה כפסח דמי כי פליגי ליקח בו חלוק ליקח בו מלית רבנן סברי מהיות משה אמר רחמנא החייהו לשה ורבי סבר החיהו עצמך משה ולאבי דאמר אי לאו דאוקמיה רבי אישעיא להיהא בממנה וזנה על פסחו ורבי היא הוי מוקמינן לה בקדשים קלים ואליבא דר"י הגלילי דאמר קדשים [קלים] ממון בעלים הוא אבל בפסח לא משייר איניש הא קתני בהדיא שעל מנת כן הקדשו ישראל את פסחיהן אימא שעל מנת כן הקדשו ישראל מעות פסחיהן: זב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי ראה שלש שוחטין עליו בשמיני שלו שומרת יום כנגד יום שוחטין עליה בשני שלה ראתה שני ימים שוחטין עליה בשלישי והזבה שוחטין עליה בשמיני: גמ' אמר רב יהודה אמר רב שוחטין וזורקין על טבול יום ומחוסר כפורים ואין

עין משפט נר מצוה

כה א מ"י פ"ד מהלכות איסורי מצות הלכה ט' טו פ"ד הלכות ט' ב"ב ב פ"ד מהלכות ק"ם הלכה י"א ל ג מ"י פ"ו מהלכות ק"ם הלכה ג ס"ט ע"ג רמ"ז ד ל ד מ"י פ"ט הלכה א ס"ט ע"ג ל ב ה ש"ס הלכה ד:

רבינו חננאל (המשך)

ואיצטריך קרא למשעטין דהא דרידה. ומשעטין ליה לכל נדר פרט לנדר, והתפס הוא כבד נדר ומחיר שלם פסח הוא. ורובן שיהי רבי שמייר אדם בפסחו. דתניא ואם ימנע הבית מהיות משה, מכדי אכילה ולא מכדי מקח. רבי אומר אף מכדי מקח, שאם אין לו ממנה אחרים עמו ומעות שבידו חולין. דתקנתא דפסח הוא שעל מנת כן הקדשו ישראל את פסחיהן. ואמר אביי אלא הא מתיני קלים מוקדשין לה בקדשים קלים ואליבא דר' יוסי הגלילי דאמר ממון בעלים הם. כיון דאינון פסחיהו איצטריך קרא לכל נדר פרט לנדר למשעטין חל דקדשים קלים. דלא חיל איסור אתנן ומחיר עלייהן. וזו הברייא דקתני ומעות שבידו חולין לא הייתי מעשריה לרבי, אלא הייתי אוסר דכפסח לא משייר איניש אבל כמעות דאי משייר איניש. דבי פריש אדעתא דהכי פריש לזו שמישם בדעתו וכי לא הייתי דמי הכבש אלא אלו לא פסחו ולא יתר, יתכן שיהיו יתר ואופיין, או פסחו וישראל ל'. ודושתא דאוקמי ר' אישעיא להיהא כרבי אלא נמי מוקמינן לה לא מתניתא לרבי, ולא משייר איניש בפסח אבל כמעות משייר איניש. לשיב תני מעות שבידו חולין הא ברייתא כו' יוסי הגלילי לא בעיה מוקדשין לה דקתני והמבור עולתו לשמימי לא עשה [בלום]. והא ברייתא דקתני אם ימנע הבית (חולקת) [חולקת] רבנן ורבי, חלקו רבי ור' זורא עלה. חד אמר למנות עמו אחר בפסח ליתעול מטבו מעות לקנות בהם עצים לצלות דברי הכל מותר, דכי נטיה דפסח הוא, כי פליגי לקנות מן המעות מצה ומרור כו'. וחד אמר מצה ומרור דברי הכל מותר, כי פליגי לקנות מן המעות חלקו או מלית רבנן סברי מהיות משה החייהו לשה, ורבי סבר מי כתיב מהיות שיה משה כתיב. החיהו עצמך מן השם. וירושלמי ד' אלעזר כ"ס ר' אישעיא תני כ"י הרי שיהא (וד) [וה] שפירש [את פסחו וזו משייר את מעותיו ממנה אותו על שלו והמעות יצאין לן חולין מאלוהיך. ואקשינן על אביי דאמר אפילו לרבי בפסח לא משייר איניש. והא קתני

בהריא על מנת כן הקדשו ישראל את פסחיהן. ורבי אומר שעל מנת כן [הקדשו ישראל מעות פסחיהן]. וזו שראה שתי ראיות שוחטין עליו כו'. אמר רב יהודה אמר רב שוחטין וזורקין על טבול יום. דאע"ג דמחוסר ערב ששש. שמישא מביילא ערבא. ועל מחוסר כפרה כשפסי קניו לביד של כתיב.

אז נראה לבי העין כי אחר יושב לו ל' הדיור לשיק מני מעות כי ודעוהו השפחה דלוקי כי ל' אחר סוף הדיור ותלמו הסודות כג"י ודפוסו.

